

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa (UPDA) Nummer: Bestuursstukken\2071	Agendapunt: 7
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------

DB: Ja 18-4-2016	BPP: Ja 11-5-2016	FAZ: Ja 11-5-2016	VVSW: Nee	AB: Ja 25-5-2016
----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------	----------------------------

Opsteller: Erna Alting, 0598-693269 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jelmer Kooistra	Portefeuillehouder: Wiebe van der Ploeg
---------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------	---------------------------------------------------

Ondersteuning van de afdeling: <input type="checkbox"/> Technisch <input checked="" type="checkbox"/> Juridisch <input checked="" type="checkbox"/> Financieel <input checked="" type="checkbox"/> Staf <input type="checkbox"/> Communicatie

Externe betrokkenen: Provincie Drenthe, waterbedrijf Groningen	Reden: Samenwerkingspartners in het uitvoeringsprogramma
-----------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------

<p>Samenvatting:</p> <p>Bij de Punt wordt oppervlaktewater uit de Drentsche Aa gewonnen voor de bereiding van drinkwater. Het waterbedrijf Groningen, de provincie Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's hebben op basis van de drinkwaterwet en de Kaderrichtlijn Water een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het waterwingebied duurzaam veilig te stellen en achteruitgang van de kwaliteit te voorkomen.</p> <p>In 2015 is onder regie van de provincie Drenthe een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin 20 maatregelen zijn opgenomen die moeten bijdragen aan het terugdringen van de emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar de Drentsche Aa. Het waterschap Hunze en Aa's voert de regie over het uitvoeringsprogramma en coördineert de uitvoering van de 20 genoemde maatregelen in de periode 2016 – 2021.</p> <p>Het waterschap Hunze en Aa's, waterbedrijf Groningen en de provincie Drenthe hebben geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het UPDA in de periode 2016 – 2021. In dit stuk worden nadere afspraken gemaakt over de financiën van het programma.</p>

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

<p>Begrotingsaspecten: Ja</p> <p>Herverdeling van de reeds beschikbaar gestelde gelden. De extra kapitaallasten van de verhoogde investeringskosten vallen ongeveer samen met het vrijvallende jaarbudget.</p>

<p>AB Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het beschikbare bedrag van € 450.000,- ongelabeld beschikbaar te stellen aan het UPDA; - De geraamde exploitatiekosten voor monitoring (totaal € 150.000,-) vrij te laten vallen; - Het investeringsbudget met € 150.000,- te verhogen naar € 450.000,- door een extra krediet van

Bestuursvoorstel

€ 150.000,- beschikbaar te stellen.

Bijlagen: Ja

- Financieel overzicht UPDA.

Ter inzage (bestuursnet): Ja

Onderwerp(en):

- Dienstverleningsovereenkomst

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

Bij de Punt wordt oppervlaktewater uit de Drentsche Aa gewonnen voor de bereiding van drinkwater. Het waterbedrijf Groningen, de provincie Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's hebben op basis van de drinkwaterwet en de kaderrichtlijn water een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het waterwingebied duurzaam veilig te stellen en achteruitgang van de kwaliteit te voorkomen.

In 2013 is voor het waterwingebied Drentsche Aa een gebiedsdossier opgesteld. Deze maatregel vloeide voort uit het KRW stroomgebiedbeheerplan 2009 – 2015. In dit gebiedsdossier is vastgesteld dat er een structureel te hoge belasting is van gewasbeschermingsmiddelen (GBM) en onkruidbestrijdingsmiddelen (OBM) in het oppervlaktewater van de Drentsche Aa. Daarnaast is vastgesteld dat het een kwetsbaar waterwingebied is vanwege de snelle respons die activiteiten op het maaiveld of verharding kunnen hebben op de waterkwaliteit.

In 2015 is onder regie van de provincie Drenthe een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin 20 maatregelen zijn opgenomen die moeten bijdragen aan het terugdringen van de emissies van GBM en OBM naar de Drentsche Aa. Dit plan is opgesteld met de stakeholders in het gebied en het programma is in maart 2015 ondertekend door belanghebbende partijen.

Het waterschap Hunze en Aa's voert de regie over het uitvoeringsprogramma en coördineert de uitvoering van de 20 genoemde maatregelen in de periode 2016 – 2021. Het afgelopen jaar is het uitvoeringsprogramma nader uitgewerkt en heeft aanleiding gegeven tot het maken van nadere afspraken en te nemen besluiten welke in dit stuk aan u worden voorgelegd.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

Het uitvoeringsplan is in maart 2015 voorgelegd aan het Algemeen bestuur met het verzoek in te stemmen met het plan, de ondertekening en het beschikbaar stellen van budget. In het beheerprogramma 2016 – 2021 is het uitvoeren van de maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa als actiepunten opgenomen welke in 2021 gereed moet zijn.

Stand van zaken

Na de ondertekening in maart 2015 is gestart met de voorbereiding van de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa (UPDA). Het UPDA zet in op een breed scala aan maatregelen waarbij alle doelgroepen/gebruikers van GBM/OBM bij worden betrokken. Er wordt ingezet op communicatie, bewustwording, gedragsverandering en kennisuitwisseling maar op ook het verduurzamen van teelten, het maken van afspraken met bedrijven, gemeenten en burgers en het actualiseren van beschermingszones en optimaliseren van toezicht & handhaving.

Om reden van efficiëntie zijn de 20 maatregelen geclusterd tot 10 projecten. Het afgelopen half jaar zijn voor deze 10 projecten projectplannen gemaakt. In deze projectplannen zijn de maatregelen nader uitgewerkt inclusief kostenramingen en subsidiemogelijkheden. In onderstaande tabel zijn de 10 geformuleerde projecten genoemd en de 20 maatregelen die ze vertegenwoordigen.

Bestuursvoorstel

Project	Projectleider	Maatregelen UPDA
Communicatie, bewustwording en verandering	Mieke Riezebos (waterschap Hunze en Aa's)	Inzetten op voorlichting, bewustwording en verandering: opstellen PVA communicatie
		Website oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa
		Film wat doet een druppel
		Zichtbaarheid in het gebied vergroten
		Communicatie alterra onderzoek "Gewasbeschermingsmiddelen in de Drentsche Aa"
		Communicatie van wetwijzigingen
		Bewustwording particulieren: projectplan milieufederaties uitvoeren
		Bewustwording jeugd: voorlichting in het (basis)onderwijs
Duurzaam onkruidbeheer	Anton Dries (provincie Drenthe)	Voorlichting over alternatieven voor chemische bestrijdingsmiddelen
		Alle gemeenten vrij van chemisch onkruidbeheer
		Actieve uitwisseling van kennis en innovatie tussen bedrijven
		Binnen 2 jaar implementeren van duurzaam terreinbeheer
Actualisatie beschermingszone Drentsche Aa POV	Gerda Brilleman (provincie Drenthe)	Inzamelen niet meer toegestane middelen op een logisch moment
		Spuitvrije zone meenemen bij gemeentelijke ruimtelijke plannen
		Voorlichting en bewustwording provinciale omgevingsverordening Drentsche Aa
Aanpak riolering vindt plaats binnen samenwerking waterketen	Marian van Dongen (waterschap Hunze en Aa's)	Actualisering van de spuitvrije zone binnen 2 jaar
		Aanpak riolering vindt plaats binnen samenwerking waterketen
Akkerranden op meest effectieve plaatsen langs watervoerende sloten	Rene Egberts (ANV Drenthe)	Akkerranden op meest effectieve plaatsen langs watervoerende sloten
Verminderen uit- en afspoeling	Niels Tienstra (LTO noord)	Maatregelen verminderen afspoeling en uitspoeling
		Erfafspoeling op de kaart: uitvoeren erfemissiescans
		Actualiseren van de vul- en spoelplaatsen in het Drentsche Aa gebied
Duurzame maïsteelt	Arnout Venekamp (provincie Drenthe)	Duurzame maïsteelt
Duurzame bollenteelt	Anton Dries (provincie Drenthe)	Duurzame lilieteelt bevorderen
Coördinatie van handhaving waterschap en provincie en waterbedrijven	Gerda Valkering (waterschap Hunze en Aa's)	Coördinatie van handhaving waterschap en provincie en waterbedrijven
Monitoring en actualisatie gebiedsdossier 2018	Marian van Dongen (waterschap Hunze en Aa's)	Projectmonitoring effectiviteit maatregelen
		Actualiseren gebiedsdossier in 2018

Huidige financiering

De drie partijen met een eigen wettelijke verantwoordelijkheid (waterschap Hunze en Aa's, waterbedrijf Groningen en de provincie Drenthe) hebben geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het UPDA in de periode 2016 – 2021. De beschikbare gelden zijn destijds onderverdeeld in maatregelen en monitoring.

Organisatie	Bijdrage in maatregelen	Bijdrage voor monitoring
Waterschap Hunze en Aa's	€ 300.000	€ 150.000
Provincie Drenthe	€ 300.000	€ 150.000

Bestuursvoorstel

Waterbedrijf Groningen	€ 150.000	
	€ 750.000	€ 300.000

In onze begroting is vanaf 2016 jaarlijks € 25.000,- opgenomen voor monitoring en voor de uitvoering van maatregelen is € 300.000,- als investeringskrediet beschikbaar gesteld.

Nieuwe inzichten met financiële gevolgen

De emissiereductiedoelen die in het programma zijn gesteld vragen forse inspanningen. Uit de opgestelde projectplannen en kostenraming blijkt dat het beschikbaar gestelde budget van € 1.050.000,- een limiterende factor is voor de omvang van de uitvoering. Ook blijkt de verdeling van de bijdragen in maatregelen en monitoring in de initiële raming te verschillen met de huidige kostenraming van de projecten. Uitgangspunt voor de uitvoering van het programma is dat uren die gemaakt worden door personeel van de drie partijen niet ten laste komen van het programmabudget. Om reden van efficiëntie is de projectleiding voor een aantal projecten verschoven naar externen (akkerranden). Ook deze kosten komen niet ten laste van het programmabudget maar komen uit de exploitatie van de partij die het project zou trekken.

Limiterend budget

Voor het uitvoeren van 10 projecten met een looptijd van 6 jaar is een bedrag van € 1.050.000,- euro gering. In het bestuursvoorstel van maart 2015 waren de subsidiemogelijkheden nog niet in beeld en om die reden ook niet benoemd. Het benutten van alle kansen is nodig om met het beschikbaar gestelde budget alle opgaven te kunnen realiseren. Na overleg met de provincie Drenthe en waterbedrijf Groningen heeft dit geresulteerd in de volgende voorstellen:

1. inzetten op BTW teruggave;
2. de beschikbare bijdrage inzetten als cofinanciering voor subsidies;
3. mogelijkheid bieden om in te kunnen spelen op koppelkansen;

BTW teruggave

De provincie Drenthe en waterbedrijf Groningen kunnen btw terugkrijgen via het btw compensatiefonds en door vooraftrek. Wanneer een dienstverleningsovereenkomst wordt opgesteld tussen de drie partijen moet het waterschap jaarlijks 21% btw in rekening brengen bij provincie en waterbedrijf over hun toegezegde bijdrage. Dit resulteert in onderstaande bijdragen en verdeelsleutel. De met BTW verhoogde toezeggingen zijn afgestemd met de provincie Drenthe en waterbedrijf Groningen.

Organisatie	Toegezegde bijdrage 2016 - 2021 incl. BTW	Verdeelsleutel
Waterschap Hunze en Aa's	€ 450.000	38,27%
Provincie Drenthe	€ 544.500	46,30%
Waterbedrijf Groningen	€ 181.500	15,43%
Totaal	€ 1.176.000	

Bestuursvoorstel

Subsidies

Onderdelen van het programma komen in aanmerking voor subsidies zoals POP3, interreg en blauwe diensten. Op projectniveau is uitgewerkt welke subsidies kansrijk zijn en aangevraagd gaan worden. Voor het project akkerranden is POP3 – blauwe diensten subsidie aangevraagd. Door deze subsidie kan er jaarlijks 40 km akkerrand aangelegd worden in plaats van 20 km. Het project bodemsysteemonderzoek komt in aanmerking voor interreg subsidie waardoor een gedetailleerder onderzoek mogelijk wordt..

Voor de projecten verminderen uit- en afspoeling, duurzame maisteelt, duurzame bollenteelt en het optimaliseren van spuit- en vulplaatsen willen we POP3 subsidie aanvragen. Wanneer we subsidie ontvangen wordt het mogelijk met een groter aantal telers aan de slag te gaan en een groter aantal spuit- en vulplaatsen te actualiseren.

Voor een POP3 aanvraag is het nodig dat de subsidiabele kosten van het programma als één aanvraag worden ingediend en niet op projectniveau. Het waterschap zal daarvoor de aanvraag indienen. Omdat het waterschap de POP3 subsidie gaat aanvragen en de btw in rekening gaat brengen voert het waterschap het financiële beheer voor het gehele programma.

Koppelkansen

De toegezegde bijdrage is in principe leidend voor de uitvoering van het programma. Gedurende de uitvoering van het programma kunnen zich ontwikkelingen voor gaan doen die kansen bieden om bij te dragen aan de reductiedoelstellingen van het programma. Indien er redenen zijn om de beschikbare bijdrage te verhogen of te verlagen zal het waterschap Hunze en Aa's dit ter besluitvorming voorleggen aan de Stuurgroep.

Geactualiseerde financiering programma

Het terugvorderen van de BTW, het benutten van subsidiekansen, de projectbegrotingen en het ongelabeld beschikbaar stellen van budgetten resulteert in een herzien financieringsoverzicht voor het UPDA. De maatregelen zijn nader ingevuld en de beschikbare middelen zijn herverdeeld over de diverse deelactiviteiten. In de bijlage is hiervan een totaaloverzicht opgenomen.

Tussen de partners is een afspraak gemaakt over de vaste verdeling van de kosten van de deelactiviteiten, inclusief de kosten voor monitoring. Vanuit het oogpunt van beheersbaarheid, als penvoerder, en het feit dat de maatregelen nu als een totaalpakket worden gefinancierd door de diverse partners, wordt voorgesteld de totaalbijdrage, van € 450.000, als investeringskrediet beschikbaar te stellen.

Deze herziene verdeling leidt ertoe dat het aandeel van het waterschap in de kosten voor monitoring verlaagd zijn van € 150.000,- naar € 81.132,-. De overige € 68.868,- is verdeeld als bijdrage over de andere maatregelen. De totaal toegezegde bijdrage van het waterschap is niet gewijzigd.

In eerste instantie was de bekostiging van de monitoringkosten voorzien vanuit de exploitatie gedurende 6 jaar € 25.000,-. Omdat dit nu op basis van de kredietverstrekking wordt geactiveerd, komt de voorziene exploitatielast voor 6 jaar van € 25.000,- te vervallen.

Bestuursvoorstel

Door de gewijzigde samenstelling van onze bijdrage aan de maatregelen en de activering zal de kapitaallast toenemen met de rentecomponent over € 150.000,-. Uitgaande van verwerking als immaterieel actief volgens ons Financieel Statuut, met een afschrijvingstermijn van 5 jaar en een rekenrente van 3,35%, zullen de kosten hierdoor met circa € 12.500,- toenemen.

Als subsidieaanvragen niet gehonoreerd worden is het beschikbare budget uit het UPDA het projectbudget. Vooralsnog wordt er in dit financieel overzicht, op basis van de huidige inzichten, van uitgegaan dat POP subsidiabele projecten in aanmerking komen voor 25% Europees geld en 25% provinciale cofinanciering. De provinciale co-financiering voor POP3 is extra provinciaal geld, bovenop de provinciale bijdrage in het UPDA.

Risico's

Het waterschap treedt op als penvoerder en als aanvrager van subsidies. Om te voorkomen dat het waterschap alle risico's draagt bij tegenvallende subsidies worden hierover in de dienstverleningsovereenkomst afspraken over gemaakt. In deze overeenkomst wordt opgenomen dat partijen kosten, verantwoordelijkheden en risico's, voorzien dan wel onvoorzien, voor het ingestelde programma of dienst dragen overeenkomstig de aangegeven verdeelsleutel. De dienstverleningsovereenkomst ligt ter inzage.

Extern betrokkenen/extern overleg

De geschetste financiële structuur is afgestemd met financieel experts en de facilitair managers van het waterbedrijf Groningen en provincie Drenthe.

Voorstel

- Het beschikbare bedrag van € 450.000,- ongelabeld beschikbaar te stellen aan het UPDA;
- De geraamde exploitatiekosten voor monitoring (totaal € 150.000,-) vrij te laten vallen;
- Het investeringsbudget met € 150.000,- te verhogen naar € 450.000,- door een extra krediet van € 150.000,- beschikbaar te stellen.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Alfred van Hall
dijkgraaf